

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ KAUNO RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2020 m. gruodžio 31 d. Nr. 4D-2020/2-1159
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą dėl Kauno rajono savivaldybės (toliau vadinama – Savivaldybė) administracijos pareigūnų veiksmų, nesuteikiant prašomos informacijos, susijusios su asmenų apmokestinimu vietine rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą (toliau vadinama – Rinkliava).

2. Pareiškėjas skunde nurodė:

2.1. 2020 m. liepos 21 d. kreipėsi į Savivaldybės merą, klausdamas, kodėl rūšiuodamas komunalines atliekas ir per mėnesį pririnkdamas 0,5 konteinerio buitinių atliekų, privalo pristatyti du konteinerius atliekų.

2020 m. rugpjūčio 13 d. gavo Savivaldybės mero atsakymą, kuriame „rašoma apie Rinkliavą, o ne apie pagrįstus surinkimo dydžius, ir užsimenama, kad ateityje bus perskaičiuojamos surinkimo normos, jei atitiks higienos reikalavimus“ (šios ir kitų citatų kalba nekeičiama).

2.2. „Rinkliava ir normos nustatytos pagal pasenusius teisės aktus, neatitinkančius dabartinių Europos Sąjungos reikalavimų. Klausi viena, atsako apie ką kita.“

3. Pareiškėjas prašo Seimo kontrolierės išaiškinti, ar Savivaldybė tikslingai, teisingai, racionaliai elgiasi tų gyventojų atžvilgiu, kurie gyvena individualiuose namuose, turi rūšiavimo konteinerius, stengiasi mažinti komunalines atliekas ir jas rūšiuoti, kaip reikalauja Europos Sąjungos nurodymai.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Nustatytos tyrimui reikšmingos aplinkybės

4. Savivaldybės administracijoje 2020 m. liepos 23 d. gautame Pareiškėjo 2020 m. liepos 21 d. kreipimesi Savivaldybės merui nurodyta:

„Pagal pasikeitusią komunalinių atliekų surinkimo, tvarkymo ir išvežimo tvarką nuo 2020 balandžio 1 d. gavau sąskaitą, kad turiu kiekvieną mėnesį pristatyti **du konteinerius** atliekų ir mokėti už jų išvežimą.

Komunalines atliekas stengiuosi, pagal Europos nurodymus, kuo mažiau kaupti, jas rūšiuoju į atskirus konteinerius. **Per mėnesį buitinių atliekų man pavyksta surinkti 0,5 120 lt. talpos konteinerio.**

Su ankstesniu vežėju nekilo jokių nesupratimų, buvo sudaryta sutartis vienam konteineriui į mėnesį.

Kai paskambinau į Savivaldybės administraciją tel. 8686 48140 dėl Rinkliavos, tai paaiškino, kad priimtas sprendimas nuo bendro atliekų surinkimo, padalinant iš gyventojų skaičiaus, tenkančiam vienam gyventojui, kiek turi pristatyti konteinerių į mėnesį.

Pastebėjau, kad **prie kai kurių konteinerių būna prikrauta nemažai polietileninių maišų su atliekomis.**

Kyla eilė pagrįstų klausimų:

1. Teisiniai sprendimai turi būti priimami pagal atitinkančius nutarimus, įstatymus, Konstituciją ir Europos nurodymus;
2. Paslaugų darbai turi būti atlikti pagal atliktas apimtis;
3. Kodėl mažindamas atliekų apimtį, kaip nurodoma ES, turiu jas didinti, jų nerūšiuoti, komunalinių atliekų sąskaita, didinti buitines, pažeisdamas teisinius nutarimus?;
4. Ar europinės lėšos tikslingai, taupiai ir racionaliai naudojamos atliekų tvarkymui, kaip numatyta teisiniais aktais?;
5. Kodėl daroma visiems gyventojams lygiava, nepriklausomai nuo jų siekių mažinti ir rūšiuoti atliekas?

Norėčiau gauti tikslius pagrįstus atsakymus, atitinkančius teisinius aktus, Konstituciją.“

5. Savivaldybės mero **2020 m. rugpjūčio 13 d.** rašte Nr. MSD-126 (toliau vadinama – Raštas) Pareiškėjui nurodyta:

„Savivaldybė 2020 m. liepos 23 d. gavo Jūsų raštą „Dėl komunalinių atliekų vežimo ir vietinės rinkliavos“.

Informuojame, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymu (toliau – įstatymas), savivaldybės organizuoja komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, būtinas jų teritorijose susidarančioms komunalinėms atliekoms tvarkyti, užtikrina tų sistemų funkcionavimą, organizuoja atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, tvarkymą ir administruoja komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimą.

Įvykdžiusi viešąjį pirkimą, Savivaldybės administracija sudarė mišrių komunalinių atliekų surinkimo ir jų vežimo į apdorojimo ir šalinimo įrenginius paslaugų teikimo sutartis su UAB „Kauno švara“ visoje Savivaldybės teritorijoje. Taip pat įgyvendinant Įstatymo nuostatas keitėsi ir apmokestinimo sistema – nuo 2020 m. balandžio 1 d. Savivaldybėje įvesta Rinkliava. Rinkliavos dydžiai, jų apskaičiavimo principai nustatyti Savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. TS-69 patvirtintoje Kauno rajono savivaldybės Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir tvarkymą dydžio nustatymo metodikoje ir Savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. TS-71 patvirtintuose Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą Kauno rajono savivaldybėje nuostatuose (toliau – Nuostatai).

Savivaldybė, skatindama gyventojus atliekas rūšiuoti, nurodytuose dokumentuose įtvirtino nuostatą, kad komunalines atliekas rūšiuojantys gyventojai (individualių namų valdų savininkai), turintys atskirą rūšiavimo konteinerį (šiuos konteinerius Savivaldybė gyventojams suteikia nemokamai), moka mažesnę Rinkliavą.

Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad anksčiau nurodyti dokumentai, reglamentuojantys Rinkliavą Kauno rajone, parengti vadovaujantis Įstatymo, Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. D1-857 patvirtintų Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 patvirtintų Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. D1-150 patvirtinto Nekilnojamojo turto objektų, kurių savininkas arba įgalioti asmenys privalo mokėti nustatytą Rinkliavą arba sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartį, rūšių sąrašo, kitų dokumentų, reglamentuojančių komunalinių atliekų tvarkymą, nuostatomis.

Įgyvendindama teisės aktų, reglamentuojančių komunalinių atliekų tvarkymą, nuostatas, Savivaldybė, organizuodama komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, privalo užtikrinti, kad

komunalinių atliekų tvarkymo paslauga būtų teikiama taip, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimas ir susidarančių atliekų surinkimas, įgyvendinami teisės aktuose nustatyti higienos, aplinkos apsaugos ir atliekų tvarkymo reikalavimai.

Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad Minimalių paslaugos kokybės reikalavimų nuostatos įpareigoja savivaldybes nustatyti paslaugos teikimui naudojamų atliekų surinkimo konteinerių talpas, atliekų paėmimo (arba jų tuštinamo) minimalų dažnumą, kurie, Rinkliavos atveju, aptariamai savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse.

Informuojame, kad eilę metų stebint ir analizuojant susidarantį komunalinių atliekų kiekį Kauno rajone, siekiant įgyvendinti teisės aktuose nustatytus higienos, aplinkos apsaugos ir atliekų tvarkymo reikalavimus, Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklėse (2017 m. gruodžio 21 d. Savivaldybės tarybos sprendimas Nr. TS-432) nustatyta, kad komunalinių atliekų konteineriai tuštinami ne rečiau kaip:

- bendro naudojimo, skirti daugiabučių namų gyventojams – 2 kartus per savaitę;
- esantys individualiose namų valdose ir įmonėse, įstaigose, organizacijose – 1 kartą per 2 savaites;
- esantys sodų ir garažų bendrijose bei kiti konteineriai – 1 kartą per 2 savaites;
- esantys individualiose namų valdose, kuriose gyvena tik vienas asmuo, – 1 kartą per mėnesį.

Svarbu paminėti, kad ir iki tol galiojusiose Kauno rajono savivaldybės komunalinių atliekų taisyklėse buvo įtvirtinta nuostata, kad konteineriai, esantys individualiose namų valdose, tuštinami ne rečiau kaip kartą per 2 savaites (ši nuostata nėra nauja), t. y. atliekų tvarkytojas, su Jumis sudarydamas komunalinių atliekų tvarkymo sutartį, privalėjo vadovautis nurodytų taisyklių nuostatomis.

Ateityje perskaičiuojant atliekų susidarymo normas, tenkančias gyventojams (analizuojant susidarantį atliekų kiekį), įvertinsime galimybę iš gyventojų, jiems pageidaujant ir pagrindžiant tokį atliekų vežimo dažnumą, atliekas vežti ne rečiau kaip 1 kartą per mėnesį (jei bus įvertinta, kad toks sprendimas nepažeidžia teisės aktuose nustatytų higienos, aplinkos apsaugos ir atliekų tvarkymo reikalavimų).

Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad visais klausimais, susijusiais su Rinkliava, galite kreiptis į Rinkliavos administratorių UAB Komunalinių paslaugų centrą, [...]. Taip pat visa aktuali informacija, susijusi su Rinkliava, skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje <https://www.krs.lt/gyventojams/rinkliava/>. [...].“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos Konstitucijos

5 straipsnis:

„[...] Valdžios įstaigos tarnauja žmonėms.“

7. Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo:

11 straipsnis. Vietinių rinkliavų objektai:

„1. Savivaldybės taryba turi teisę savivaldybės teritorijoje nustatyti vietines rinkliavas tik už:
[...]

8) komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą; [...].“

12 straipsnis. Vietinių rinkliavų nustatymas:

„Savivaldybės taryba savo sprendimu tvirtina vietinės rinkliavos nuostatus, kuriuose nustato:

1) vietinės rinkliavos dydį;

[...]

3) vietinės rinkliavos lengvatas; [...].“

8. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nuostatos, galiojusios Pareiškėjo 2020 m. liepos 21 d. kreipimosi gavimo Savivaldybės administracijoje metu:

4 straipsnis. Vietos savivaldos principai

„Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra:

[...]

6) *Savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo.* Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų **veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus.**

[...]

10) *veiklos skaidrumo.* **Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla turi būti aiški ir suprantama savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma; [...].“**

6 straipsnis. Savarankiškosios savivaldybių funkcijos:

„Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos:

[...]

31) komunalinių atliekų tvarkymo sistemų diegimas, antrinių žaliavų surinkimo bei perdirbimo organizavimas ir sąvartynų įrengimas bei eksploatavimas.“

9. Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nuostatos, galiojusios Pareiškėjo 2020 m. liepos 21 d. kreipimosi gavimo Savivaldybės administracijoje metu:

1 straipsnis. Įstatymo tikslas ir paskirtis

„1. Šio įstatymo tikslas – nustatyti asmenų teisės gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, įmonių, viešųjų įstaigų ir šių subjektų asociacijų, jei šios asociacijos įsteigtos bendrojo intereso poreikiams, kurie nėra pramoninio ar komercinio pobūdžio, tenkinti (toliau – šių subjektų asociacijos), nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, informaciją, nurodytą šio įstatymo 5 straipsnyje, ir dokumentus, kuriais jos disponuoja ar (ir) kuriuos tvarko vykdydamos įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatytas funkcijas (toliau – viešoji funkcija), įgyvendinimo priemones ir tvarką.“

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

„1. *Dokumentas* – institucijos veikloje užfiksuota informacija ar jos dalis, nepaisant jos pateikimo būdo, formos ir laikmenos, įskaitant registro duomenis, registro informaciją, registruoti pateiktus dokumentus ir (arba) jų kopijas, valstybės informacinės sistemos duomenis.

[...]

3. *Dokumento skelbimas* – dokumento viešas perdavimas, įskaitant jo padarymą viešai prieinamo, kad pareiškėjas ar jo atstovas galėtų jį pasiekti pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku.

4. *Dokumento teikimas* – dokumento atskleidimas perduodant ar kitu būdu padarant jį prieinamą pareiškėjui ar jo atstovui jų prašymu.

5. *Informacija* – žinios, kuriomis disponuoja institucija, vykdydama viešąsias funkcijas.“

15 straipsnis. Atsisakymas pateikti dokumentus

„1. **Institucija atsisako pateikti pareiškėjui dokumentus, jeigu:**

- 1) tas pats pareiškėjas pakartotinai prašo tų pačių dokumentų, kurie jam jau buvo pateikti;
- 2) prašomi dokumentai yra paskelbti institucijos interneto svetainėje, visuomenės informavimo priemonėse, taip pat naudojant elektronines priemones; tokiu atveju per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo institucijoje dienos pareiškėjui nurodomas jų paskelbimo šaltinis;
- 3) pagal pareiškėjo prašymą reikėtų specialiai adaptuoti, apdoroti ar kitaip perdirbti dokumentus ir tai būtų susiję su neproporcingai didelėmis darbo ir laiko sąnaudomis;
- 4) šio įstatymo 12 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka paprašius patikslinti ir (ar) papildyti prašymą, pareiškėjas jo nepatikslinka arba patikslinto prašymo turinys yra nekonkretus;
- 5) institucija prašomų dokumentų tvarkymą nutraukė pasikeitus institucijos funkcijoms;
- 6) nėra galimybės nustatyti pareiškėjo tapatumo;
- 7) pareiškėjas kreipiasi dėl dokumentų, kurių teikimui šio įstatymo nuostatos netaikomos šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais.

2. Jeigu institucija nustato šio straipsnio 1 dalyje nurodytus atsisakymo pateikti dokumentus pareiškėjui pagrindus, ji per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo institucijoje dienos priima sprendimą dėl atsisakymo pateikti dokumentus pareiškėjui. Nustačiusi, kad yra pagrindas atsisakyti pateikti jam dokumentus, institucija kitą darbo dieną nuo sprendimo priėmimo apie tai privalo pranešti pareiškėjui, nurodyti teisinį pagrindą ir informuoti apie šio sprendimo apskundimo tvarką. [...].“

10. **Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo** nuostatos, galiojusios Pareiškėjo 2020 m. liepos 21 d. kreipimosi gavimo Savivaldybės administracijoje metu:

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

„Šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje.“

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

„1. *Viešasis administravimas* – įstatymų ir kitų teisės aktų reglamentuojama viešojo administravimo subjektų veikla, skirta įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti: administracinių sprendimų priėmimas, įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė, įstatymų nustatytų administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas ir viešojo administravimo subjekto vidaus administravimas.

[...]

14. *Prašymas* – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant suteikti administracinę paslaugą, priimti administracinį sprendimą arba atlikti kitus teisės aktuose nustatytus veiksmus. [...].“

3 straipsnis. Viešojo administravimo principai

„Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais:

1) *įstatymo viršenybės*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. **Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais;**

[...]

13) *išsamumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...].“

14 straipsnis. Prašymų ir skundų nagrinėjimas

„1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė.“

11. **Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės:**

„1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja prašymų ir skundų nagrinėjimą ir asmenų aptarnavimą viešojo administravimo subjektuose (toliau – institucijos). Nagrinėjant prašymus ir skundus, Taisyklių nuostatos taikomos tiek, kiek tų klausimų nereglamentuoja specialieji įstatymai, tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, ratifikuotos Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys ar jų pagrindu priimti teisės aktai.

[...]

35. Atsakymai į prašymus parengiami **atsižvelgiant į jo turinį**:

[...]

35.2. *į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją* atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

[...]

35.4. *į kitus prašymus* – atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.

[...]

38. Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą [...] informaciją, [...] priežastys, arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-aus) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas. Persiunčiant prašymą ar skundą nagrinėti kitai kompetentingai institucijai ir informuojant apie tai asmenį ar jo atstovą, pranešime asmeniui nurodyti minėtos apskundimo tvarkos nereikia. [...].“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

12. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2004 m. gruodžio 13 d. nutarime byloje Nr. 51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03 konstatavo:

„[...] Valstybės tarnyba turi veikti paklusdama tik Konstitucijai ir teisei. Kiekviena valstybės ar savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, **kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų. Valstybės tarnautojai turi** nepiktnaudžiauti jiems nustatytomis galiomis, **nepažeisti teisės aktų reikalavimų.** [...] Konstitucinis Teismas 2004 m. liepos 1 d. nutarime ir 2004 m. lapkričio 5 d. išvadoje konstatavo, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas **atsakingo valdymo principas**. Valdžios atsakomybė visuomenei – teisinės valstybės principas, kuris įtvirtintas Konstitucijoje nustačius, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms [...] taip pat **teisės aktuose reglamentavus piliečių prašymų ir skundų nagrinėjimo procedūrą** ir kt. (Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d. nutarimas, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada) [...].“

Tyrimo išvados

13. Atsižvelgiant į tyrimo metu gautą informaciją, atkreiptinas dėmesys į šiuos momentus:

13.1. Pareiškėjas kreipėsi į Seimo kontrolierę dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų, nesuteikiant prašomos informacijos.

13.2. Pareiškėjas 2020 m. liepos 21 d. kreipėsi į Savivaldybės administraciją (žr. pažymos 4 punktą), prašydamas pateikti tikslius teisės aktų nuostatomis pagrįstus atsakymus į konkrečius klausimus.

13.3. Savivaldybių institucijos yra atsakingos už komunalinių atliekų tvarkymo sistemų, būtinų jų teritorijose susidarančioms komunalinėms atliekoms tvarkyti, organizavimą (žr. pažymos 8 punktą). Šiai funkcijai įgyvendinti savivaldybių taryboms suteikta teisė nustatyti Rinkliavą, Rinkliavos mokėjimo tvarką, lengvatas (žr. pažymos 7 punktą).

13.4. Į Pareiškėjo 2020 m. liepos 21 d. kreipimąsi (žr. pažymos 4 punktą) atsakyta Savivaldybės administracijos 2020 m. rugpjūčio 13 d. Raštu (žr. pažymos 5 punktą). Rašte nurodyta Rinkliavos įvedimo Savivaldybėje data, išvardinti teisės aktų, reglamentuojančių Rinkliavos skaičiavimą, pavadinimai. Rašte pažymėta, kad Savivaldybėje komunalines atliekas rūšiuojantiems gyventojams, turintiems atskirą rūšiavimo konteinerį, numatyta mažesnės Rinkliavos mokėjimo galimybė. Rašte nurodyta, kad Savivaldybėje Rinkliavą reglamentuojantys teisės aktai yra parengti pagal valstybinių institucijų priimtų teisės aktų nuostatas, nenurodant konkrečių teisės aktų nuostatų dėl atliekų išvežimo dažnumo nustatymo. Rašte nurodytos tik Savivaldybėje patvirtintos nuostatos

dėl komunalinių atliekų išvežimo dažnumo, užsimeriant apie galimybę ateityje svarstyti šių nuostatų keitimo klausimą.

13.5. Pareiškėjo **2020 m. liepos 21 d. kreipimasis vertintinas kaip prašymas suteikti informaciją**, susijusią su atliekų turėtojų Savivaldybėje apmokestinimu Rinkliava, individualių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių išvežimo dažnumo nustatymu, atliekų rūšiavimo (ne)skatinimu (žr. pažymos 9 ir 11 punktus).

13.6. Vienas pagrindinių principų, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo principas, reiškiantis, kad savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus (žr. pažymos 8 punktą).

13.7. Pagal teisinį reglamentavimą, **kiekvienam viešojo administravimo subjektui yra nustatyta pareiga priimti prašymus ir juos nagrinėti pagal įgaliojimus. Įstatymų leidėjas įpareigoja pareiškėjui pateikti prašymo turinį atitinkančią informaciją** (žr. pažymos 11 punktą). Į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo (žr. pažymos 9 punktą) nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys. Išsamumo principas, kuriuo savo veikloje privalo vadovautis viešojo administravimo subjektai, reikalauja **į prašymą atsakyti aiškiai ir argumentuotai**, nurodant visas prašymo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis remtasi, vertinant prašymo turinį (žr. pažymos 10 punktą). **Veiklos skaidrumo principas įpareigoja savivaldybės institucijas ir kitus savivaldybės viešojo administravimo subjektus, kad jų veikla būtų aiški ir suprantama savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems būtų sudarytos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma** (žr. pažymos 8 punktą).

13.8. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 38 punkte (žr. pažymos 11 punktą) nustatyta, kad atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą [...] informaciją [...] asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-uos) gali būti pateiktas skundas.

13.9. Rašte nurodytas Savivaldybės administracijos teiginys, kad atliekas rūšiuojantys gyventojai moka mažesnę Rinkliavą, nėra pagrįstas konkrečia teisės akto nuostata.

Rašte dėl individualių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių išvežimo dažnumo pakartota tai, kas buvo nurodyta ir Pareiškėjo kreipimesi, t. y. individualiose namų valdose esantys konteineriai tuštinami ne rečiau kaip 1 kartą per 2 savaites.

Iš Rašto neaišku, koku būdu nustatytas individualių komunalinių atliekų konteinerių išvežimo dažnumas.

Iš Rašte išvardintų valstybinių institucijų priimtų teisės aktų neaišku, ar juose yra reglamentuotas individualių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių išvežimo dažnumas, ar tai yra išskirtinai Savivaldybės kompetencija.

Rašte nėra aiškumo dėl konteinerių išvežimo dažnumo peržiūrėjimo – Rašte nurodyta formuluotė „ateityje“ yra abstrakti, nesuteikianti aiškumo, kada tai planuojama daryti (šiais, ateinančiais metais ar kt.)

Rašte nėra nei patvirtintas, nei paneigtas Pareiškėjo kreipimesi nurodytas teiginys, kad rūšiuodamas komunalines atliekas „jis verčiamas surinkti didesnę kiekį atliekų“ (kiekvieną mėnesį turi pristatyti du atliekų konteinerius ir mokėti už jų išvežimą), nei jų realiai susidaro (per mėnesį pirenka pusę atliekų konteinerio).

Pareiškėjo kreipimesi nurodytas klausimas „ar europinės lėšos tikslingai, taupiai ir racionaliai naudojamos atliekų tvarkymui, kaip numatyta teisės aktais“ ignoruotas. Rašte neužsiminta, ar atliekų tvarkymui naudojamos europinės lėšos, ar tikrinamas jų panaudojimas.

14. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra pabrėžęs

atsakingo valdymo principą (žr. pažymos 12 punktą), kuris yra įtvirtintas Lietuvos Respublikos Konstitucijoje (žr. pažymos 6 punktą), numatant, jog valdžia tarnauja žmonėms.

15. Apibendrinant, darytina išvada, kad tyrimo metu nebuvo gauta duomenų, jog būtų buvę pateikti išsamūs teisės aktų reikalavimus atitinkantys atsakymai į visus Pareiškėjo 2020 m. liepos 21 d. kreipimesi nurodytus klausimus (žr. pažymos 13 punktą). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, tenka konstatuoti, kad buvo pažeisti teisės aktų reikalavimai, teisėtumo ir atsakingo valdymo principai (žr. pažymos 6, 8 ir 12 punktus), Pareiškėjo teisė gauti informaciją (žr. pažymos 9 punktą), teisė į tinkamą viešąjį administravimą (žr. pažymos 10 punktą). Todėl vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, **X skundas pažymoje nurodytu aspektu pripažintinas pagrįstu.**

16. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, **tikslinga Kauno rajono savivaldybės administracijos direktoriui rekomenduoti:**

16.1. užtikrinti šioje pažymoje konstatuoto pažeidimo (žr. pažymos 13 punktą) pašalinimą, raštu pateikiant teisės aktų reikalavimus atitinkantį išsamų atsakymą į Pareiškėjo 2020 m. liepos 21 d. kreipimąsi (žr. pažymos 4 punktą);

16.2. užtikrinti, kad Savivaldybės administracijoje būtų laikomasi Viešojo administravimo įstatymo bei Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių reikalavimų į prašymą pateikti išsamų, teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą, atsižvelgiant į prašymo turinį (žr. pažymos 10 ir 11 punktus).

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

17. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, **Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:**

X skundą pažymoje nurodytu aspektu pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

18. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, **Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė rekomenduoja:**

18.1. Kauno rajono savivaldybės administracijos direktoriui –

18.1.1. užtikrinti šioje pažymoje konstatuoto pažeidimo (žr. pažymos 13 punktą) pašalinimą, raštu pateikiant teisės aktų reikalavimus atitinkantį išsamų atsakymą į Pareiškėjo 2020 m. liepos 21 d. kreipimąsi (žr. pažymos 4 punktą);

18.1.2. užtikrinti, kad Savivaldybės administracijoje būtų laikomasi Viešojo administravimo įstatymo bei Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių reikalavimų į prašymą pateikti išsamų, teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą, atsižvelgiant į prašymo turinį (žr. pažymos 10 ir 11 punktus).

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**